

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Svmma Totivs Theologiae S. Thomae Aqvinatis, Doctoris Angelici Ordinis Prædicatorum

Svpplementvm Tertiæ Partis

Thomas <von Aquin, Heiliger>

Romae, 1619

Vtrum homo possit Deo satisfacere? 1

urn:nbn:de:hbz:466:1-38817

carata detestamur, à peccatis incipientes detestamur motum. Sed in cautela à causis incipimus, ut subtractis, facilius peccata vitemus.

Ad quintum dicendum, quod non est incommodum quod de eodem dentur diuersæ assignationes, dum diuersa, quæ in ipso inueniuntur: & sic est proposito, ut ex dictis patet*.

* in corp. art.

Ad sextum dicendum, quod intelligitur debitum quod debemus Deo ratione culpe commissæ, debitum pœnitentiæ respicit, ut prius dictum est.

† in corp. art. 1. q. prac. sub fin. † Concil. Trid. superioris q. indicat.

QVÆST. XIII.

De satisfactionis & possibilitate, in duos articulos diuisa.

Deinde considerandum est de possibilitate satisfactionis.

¶ Circa quod queruntur duo.

¶ Primo, vtrum homo possit Deo satisfacere.

¶ Secundo, vtrum aliquis pro alio satisfacere possit.

ARTIC. I.

Vtrum homo possit Deo satisfacere?

32 Tho. ubi sup. ar. 2. * art. 2. q. 3. q. proced.

Ad primum sic proceditur. Videtur, quod non possit Deo satisfacere. Satisfactio debet æquari offensæ, ut ex dictis patet*. Sed in Deum commissæ est infinita: quia quantitas incipit ab eo in quem committitur, cum plus offensus qui principem percutit, quam alium quem quis percussit. Ergo actio hominis non possit esse infinita, quod homo Deo satisfacere non possit.

¶ 2 Præterea, seruus, quia totum quod habet in domino est, non potest pro aliquo debito reddere. Sed nos serui Dei sumus, & habemus quicquid habemus ab ipso. Cum ergo satisfactio sit pensatio offensæ præteritæ, videtur quod Deo satisfacere non possimus.

¶ 3 Præterea, ille cuius totum quod habet in domino est, non potest pro alio debito satisfacere. Sed quicquid homo habet in Deo, & habet, non sufficit ad exoluendum

tum, p
quod
Ergo n
fa com
¶ 4
in Dei
potest
tempor
mo reco
prius.
¶ 5
uius qua
satisface
pro actu
SED d
aliqui i
fit. Sed
fructus d
satisfacere
¶ Pra
quis hom
go & De
¶ Pra
tur: qui
Pythagor
assumere
contingit
RESPO
pliciter d
accepti, a
gratiarum
iusmodi,
satisfactio resp
tem hono
secundum
reddere t
reddat qu
valens, se

tum, pro beneficio creationis. Vnde. Isa. 40. dicitur, quodd ligna Libani non sufficient ad holocaustum. Ergo nullo modo potest satisfacere pro debito offensa commissa.

¶ 4 Præterea, Homo totum tempus suum debet in Dei seruitium expendere. Sed tempus amissum non potest recuperari: propter quod est grauis iactura temporis, vt Seneca * dicit. Ergo non potest homo recompensationem Deo facere: & sic idem quod prius.

¶ 5 Præterea, Peccatum actuale mortale est grauius quam originale. Sed pro originali nemo potuit satisfacere, nisi Deus & homo esset f. Ergo neque pro actuali.

SED contra, sicut Hieron. * dicit, Qui dicit Deum aliquid impossibile homini præcepisse, anathemat. Sed satisfactio est in præcepto, Luc. 3. Facies fructus dignos pœnitentiæ. Ergo possibile est Deo satisfacere.

¶ Præterea, Deus est magis misericors, quam aliquis homo. Sed homini est possibile satisfacere. Ergo & Deo.

¶ Præterea, Satisfactio est, cum pœna culpæ æquatur: quia iustitia est idem quod contrapassum, vt Pythagorici dixerunt. Sed contingit æqualem pœnam assumere delectationi, quæ fuit in peccando. Ergo contingit Deo satisfacere.

RESPONDEO dicendum, quodd homo Deo dupliciter debitor efficitur: vno modo ratione beneficij accepti, alio modo ratione peccati commissi. Et sicut gratiarum actio, vel latria, vel si quid est aliquid huiusmodi, respicit debitum accepti beneficij: ita satisfactio respicit debitum peccati commissi. In his autem honoribus, qui sunt ad parentes & Deum, etiam secundum Philosophum *, impossibile est æquiualens reddere secundum quantitatem: sed sufficit vt homo reddat quod potest, quia amicitia non exigit æquiualens, sed quod possibile est: & hoc etiã est æquale

*in lib. 1.
Epistola
7^m, ep 1.
parum d
prin.
† 3. p. q 2
ar. 2. c. 4
* in expo
sitione fi
dei ad
Damasu
non reme
it à fine,
to. 2.*

*lib. 8. eth.
c. vii. à
med.*

I 2 ali-

aliqua, scilicet secundum proportionalitatem
quia sicut se habet hoc quod Deo est debitum ad
sum Deum, ita hoc quod iste potest reddere ad
Deum; & sic aliquo modo forma iustitiæ conferens
& similiter est ex parte satisfactionis. Unde potest
test homo Deo satisfacere, si ly Satis, æqualitatem
quantitatis importet. Contingit autem si impæ
æqualitatem proportionis, ut dictum est*: & hoc
cut sufficit ad rationem iustitiæ, ita sufficit ad ra
nem satisfactionis.

Ad primum ergo dicendum, quod sicut offensa
habet quandam infinitatem ex infinitate diuina
iustitiæ: ita etiam satisfactio accipit quandam
tatem ex infinitate diuinæ misericordiæ, propter
gratia informatam, per quam acceptum redditur
homo reddere potest. Quidam tamen dicunt
habet infinitatem ex parte auersionis, & sic gra
mittitur: sed ex parte conuersionis finita est, &
pro ea satisfieri potest. Sed hoc nihil est, quia
factio non respondet peccato, nisi secundum quod
offensa Dei: quod non habet ex parte conuersionis
sed solum ex parte auersionis. Alij verò dicunt
etiam quantum ad auersionem, pro peccato satis
potest, virtute meriti Christi, quod quodammodo
infinitum fuit. Et hoc in idem redit quod prius
est*: quia per fidem mediatoris gratia data est
dentibus: si tamen alio modo gratiam daret, fieri
ret satisfactio per modum prædictum*.

Ad secundum dicendum, quod homo qui ad
ginem Dei factus est, aliquid libertatis participat
quantum est Dominus suorum actuum per liberum
arbitrium. Et ideo ex hoc quod per liberum arbitrium
agit, Deo satisfacere potest: quia quamuis Deo
prouit à Deo est sibi concessum, tamen libere
ditum est, ut eius Dominus sit: quod seruo non
petit.

Ad tertium dicendum, quod ratio illa conueniens
quod Deo æqualens satisfactio fieri non potest.

*Cyp. tra.
de opere,
et elem.*

** in corp.
huius ar.*

*in respōs.
ad 1. hu
ius art.
in corp.
art.*

autem quod non possit ei sufficiens fieri. Quamuis enim totum suum posse homo Deo debeat, non tamen ab eo exigitur de necessitate salutis, ut totum quod possit, faciat: quia hoc est ei impossibile secundum statum presentis vite, ut totum posse suum in aliquid unum expendat, cum oporteat eum circa multa esse sollicitum. Sed est quedam mensura homini adhibita, quæ ab eo requiritur; scilicet impletio mandatorum Dei: & super ea potest aliquid erogare, ut satisfaciatur.

Ad quartum dicendum, quod quamuis homo non possit tempus præteritum recuperare, potest tamen in futuro recompensare illud quod in præterito fecisse debuisset; quia non debuit debito præcepti totum quod potuit, ut dictum est*.

Ad quintum dicendum, quod originale peccatum, & si minus habeat de ratione peccati, quam actuale, est tamen gravius malum: quia est ipsius humanæ naturæ infectio: & ided per vnus hominis puri satisfactionem expiari non potuit, sicut actuale.

ARTIC. II.

Utrum pœnam satisfactoriam possit vnus pro alio explere?

AD secundum sic proceditur. Videtur, quod pœnam satisfactoriam non possit vnus pro alio explere. Quia ad satisfactionem meritum requiritur. Sed vnus pro altero non potest mereri, vel demereri: cum scriptum sit*, Tu reddes vnicuique secundum opera sua. Ergo vnus pro alio non potest satisfacere.

¶ 2 Præterea, Satisfactio contra contritionem & confessionem diuiditur. Sed vnus pro alio non potest confiteri. Ergo nec satisfacere.

¶ 3 Præterea, Vnus pro alio orando etiam sibi meretur. Si ergo aliquis pro alio satisfacere potest, satisfaciendo pro alio, pro se satisfacit; & ita ab eo qui pro altero satisfacit, non exigitur alia satisfactio pro peccatis proprijs.

I 3 ¶ 4 Præ-

53
Tho. 4. d.
20. q. vni
ca. ar. 2.
q. 1.
in corp.
art. et ad
4.
Psal. 61.